

**Christoffel Plantinprijs
21 oktober 2019**

Geachte laureaat,

Geachte heer Deflo,

Dames en heren,

Vrienden,

Van harte welkom op de uitreiking van de **50ste Christoffel Plantinprijs**. Met bijzonder veel genoegen heet ik u allen van harte welkom in het nieuwe Provinciehuis dat op 8 november –eindelijk- officieel wordt ingehuldigd. Dit jaar zetten we onze deuren met genoegen open voor **deze jubileum- en cultuureditie** van de prestigieuze Christoffel Plantinprijs.

Uitgedacht door vijf onvergetelijke Antwerpenaren – Ludo Van Bogaert, Roger Avermaete, Hugo Van Kuyck, Maurits Naessens en Jo Van de Perre – bekroont deze onderscheiding bijzondere Belgen.

Belgen die, mede dankzij de kansen die ze grepen in eigen land, vooral in het buitenland furore maken en precies ook daarom in eigen land alle erkenning verdienen. Het was een wijze keuze om de prijs te noemen naar **Christoffel Plantin**.

Het werk van deze vermaarde 16de eeuwse drukker-uitgever werd destijds tot ver buiten onze grenzen geroemd.

Hij plaatste onze regio – en vooral onze Scheldestad – op de wereldkaart. Tegelijk was deze geniale Antwerpenaar **een toonbeeld van bescheidenheid**: ‘Ik ben een eenvoudig man, ik ben slechts een drukker’ aldus de meester zelve. In het enkele jaren geleden prachtig vernieuwde Museum Plantin-Moretus kan u ontdekken hoe groot de invloed van deze visionaire ondernemer was.

Bezoek het en raak onder de indruk van de manier waarop, dankzij het werk van Plantin, de grootste humanisten en denkers van zijn tijd de weg naar Antwerpen vonden.

Dat nog steeds, zeer veel landgenoten het **inspirerende voorbeeld van Christoffel Plantin** volgen, wekt bewondering, dankbaarheid en waardering. Het

bewijst waarin een klein land als het onze groots kan zijn. We beseffen, we erkennen dat te weinig.

Precies ook daarom is het **goed dat deze prijs bestaat**. De erelijst van deze prijs, dames en heren, oogt even indrukwekkend als divers. Dit mede dankzij een jury die zich al jaren uitstekend kwijt van haar taak.

Dames en heren,

“All the **world’s a stage**, and all the men and women **merely players**. They have their **exits** and their **entrances** and **one man** in his time **plays many parts**, his acts being seven ages”, aldus William Shakespeare. Voor onze laureaat van vanavond betekenden die woorden als jongeman allicht het begin van een instant ‘coup de foudre’.

Theater en later opera fascineerden deze Wevelgemnaar namelijk **al van kleins af aan**. Samen met zijn vriendjes regisseerde de jonge Gilbert teksten die hij soms zelf schreef. Hij gaf zijn speelkameraadjes **nauwkeurige regieaanwijzingen**. En voorzag hen zelfs van zaklantaarns, gevoelig als hij toen al was voor een aangepaste belichting.

Na theaterstudies aan het RITCS ontmoet Gilbert Deflo theater- en operaregisseur **Giorgio Strehler** tijdens een stage bij het Piccolo Teatro in Milaan. Die had furore gemaakt met zijn Brecht-ensceneringen en ontpopt zich **al gauw tot artistieke mentor** van Deflo.

Als een spons absorbeert de jonge Deflo gretig de inzichten van Strehler en diens uitgesproken muzikaliteit bij het herwerken van teksten.

Vervolgens **debuteerde hij als regieassistent** bij de Nationale Opera van Brussel. Die werd toen geleid door de legendarische **Maurice Béjart**.

De functie brengt hem veel technisch inzicht bij in het ontstaansproces van een opera-uitvoering.

Béjart en de opdrachten die hij voor de grootmeester tot een goed einde brengt, zullen de rest van zijn professionele leven, kleuren.

Hij bewerkt *Il Tabarro* en *Gianni Schicchi* van Puccini, *The Good Soldier Schweyck* van Kurka en *L'histoire du Soldat* van Stravinsky. Hij maakt er veel indruk mee.

Nooit sant in eigen land... **Aanvankelijk neemt zijn carrière in het buitenland een zeer hoge vlucht.** In 1975 regisseert hij *L'amour des trois oranges* van Prokofiev in Frankfurt.

Die succesvolle opvoering opent de deuren van de grootste operahuizen in Duitsland. Na Hamburg en Karlsruhe volgen Nuremberg, München, Essen en Berlijn.

Gilbert Deflo trakteert het publiek van die mooie Hanzestad zowaar op **twee meesterwerken uit de Belgische literatuur.**

Hij brengt er zijn bewerking van *Pelléas en Mélisande* van Maurice Maeterlinck en van *Le Grand Macabre* van Michel de Ghelderode.

Zijn productie van Puccini's *Manon Lescaut* in de Duitse hoofdstad, zal later ook in Helsinki, Cagliari en Tokio worden opgevoerd. Op dat elan gaat hij door.

Midden jaren 80 vindt dat andere icoon, **Gerard Mortier** dat de tijd meer dan rijp is om Gilbert Deflo, -ditmaal langs de grote poort- wederom het Belgische operaleven binnen te loodsen als vaste regisseur van het nieuwe Munt-team.

In een mum van tijd zou dat team het operaleven grondig hervormen. In de herboren Muntchouwburg ensceneert Deflo na Verdi's *Don Carlos* o.m. *Tristan und Isolde* en *Les contes d'Hoffmann* van Offenbach.

Gestaag verovert Deflo **Europa. Maar ook de rest van de wereld brengt hij in vervoering met zijn dynamische opera-regieën.**

Na o.m. Parijs, China, Montpellier en Buenos Aires landt hij –dankzij- *Il Ritorno di Ulisse in Patria* in Japan.

Het wordt de **start van een fascinatie, passie, ja zelfs bezetenheid**. En geef hem maar eens ongelijk!

U verbleef voor een langere periode Japan, o.m. in het noodlotsjaar: 2011. Een tsunami, gevolgd door de kernramp van Fukushima, teisterde het land. Ontreddering maakte zich meester van de immer gelijkmoedige, gedisciplineerde Japanners. Uw *Manon Lescaut* in de Opera van Tokio moest worden afgelast.

Japan is trouwens **niet alleen alomtegenwoordig in uw appartement in Parijs maar ook in uw heimat**.

Zo doopte uw geboortestad het centrum van baanwinkels ter hoogte van het Wevelgemse vliegveld zowaar –mogelijk enigermate oneerbiedig- om tot Klein Tokio.

Dames en heren,

Dat Gilbert Deflo een **Belgisch operadirecteur is met een indrukwekkende internationale carrière** wist u.

Met meer dan 150 regies in de belangrijkste operahuizen ter wereld is onze laureaat bovendien een van de **meest productieve** Belgische operaregisseurs.

De grootste operastemmen uit de 20ste eeuw zoals Placido Domingo, Ramon Vargas, Samuel Ramey, Renée Fleming, en zovele anderen wilden wat graag met hem werken.

Zijn repertoire beslaat de volledige operageschiedenis, van Monteverdi tot hedendaagse composities.

Vanuit een **geweldige beroepskennis en ervaring** duikt Gilbert Deflo telkens weer opnieuw in vertrouwd of net heel nieuw werk dat hij wil opvoeren en delen met het publiek. Zo krijgt routine nooit vat op zijn grenzeloze creativiteit.

Geachte heer Deflo,

“Niemand vraagt om een theater en niemand vraagt om acteurs, dus moeten we er voor zorgen dat ze gevraagd worden. We moeten op de trommel slaan en de mensen naar binnen halen en zorgen dat ze aan het theater en de opera verslingerd raken”, aldus Amerikaans film- en toneelregisseur Orson Welles.

Het had net zo goed uw motto kunnen zijn.

Als Vlaming, als Belg bent u vooral ook een **Europees en internationaal regisseur** die –zo bleek uit een onvolledig overzicht van uw werk- zeer bewust een zeer **gevarieerd aanbod nastreeft**.

U doet dat niet gratis. Als betrokken regisseur wil u informeren, discussiëren en uitgaan van de mentale en technische mogelijkheden van de zingende acteur.

U breekt terecht een lans voor **lyrisch theater** waarbij **het theater in de opera centraal staat**.

U schuwt –even terecht- Waarheden, met grote ‘W’ en het opgeheven vingertje.

Liever stuurt u het publiek naar huis met vragen en twijfels. En hoopt u, dat het tijdens een voorstelling nadenkt, eerder dan weg te dromen in een ijle fantasiewereld.

U doet uw grote leermeesters alle eer aan. Uw groot talent, minutieuze kennis en diepgaande studie van elk stuk waardoor u zich laat bijten, uw nieuwsgierigheid, rijke fantasie en groot charisma ..., verklaren ze niet **het geheim van uw wereldwijd succes?**

Dat veel van uw composities vandaag nog steeds op de bühne staan van de grootste operahuizen ter wereld bewijst bovendien **uw voortreffelijk,**

universeel en tijdloos vakmanschap.

Uw harde werken, buitengewoon talent en inspanningen worden vandaag bekroond met deze mooie onderscheiding. Het is voor mij een bijzonder grote eer en een waar genoegen u, mede in naam van de hele provincie Antwerpen, de **50ste** Plantinprijs te mogen overhandigen. Namens ons allen: van harte gefeliciteerd!